

ادامه از صفحه اول

دولت‌مداری منطق با منافع ملت

... نگهداری نموده و کلیه مقررات اداری و فنی سابق را محفوظ دارد، جز آنچه با ملی شدن صنعت نفت مغایر باشد و تمام قسمت‌های فنی و اداری را به دست متخصصین فنی اعم از متخصصین داخلی و خارجی خواهد سپرد و در کارهای جاری و روزانه رؤسای قسمت‌ها، اختیاراتی کافی خواهند داشت، به علاوه در رأس تشکیلات استخراج و تصفیه یک نفر مدیر فنی خارجی که ملیت آن را بعداً دولت ایران تعیین خواهد کرد، خواهد گماشت تا تحت نظر مستقیم هیات مدیره شرکت ملی نفت ایران انجام وظیفه کند.

۴- حمل نفت. ایران نفت را به یک یا چند مؤسسه که از طرف مشتریان سابق معرفی شوند تحویل خواهد داد و حاضر است از طریق مذاکره مسائل فی‌مابین را حل‌وفصل کند.

جواب این گزارش از طریق آقای هریمن، دولت انگلستان با این موضوع موافق نیست و در پی آن به کار کلیه کارکنان انگلیسی خاتمه داده شد و در ۳۱ مرداد ۱۳۳۰ وزارت خارجه انگلیس گفت: تمامی کارمندان انگلیسی از نواحی نفت ایران خارج و عده‌ای از آنان در آبادان می‌مانند تا برای اجرای تصمیم دیوان لاهه حاضر باشند... و ادامه ماجرا که در مطلبی دیگر خواهد آمد...

ملاحظه می‌فرمایید که تا چه حد منطق، اصول و منافع ملی در این بزرگ‌ترین رخداد تاریخ معاصر به وسیله این بزرگ‌مرد رعایت شده است و این الگویی برای همگان شد. تا آنجا که مرحوم جمال عبدالناصر، ملی‌شدن کانال سوئز را تشنّت‌گرفته از روش‌های دکتر مصدق در ایران دانسته و بیشکامان جنبش غیرمعتهدها در اوّلین نشست این جنبش از این ابتکار ستایش کردند و این سازمان را بنیاد نهادند.

مصدق وآرمان بزرگ جامعه‌مدنی

دستاوردهایی که بیش از همه برای مردم خسته از ضعف و بی‌ارادگی در سرنوشت ملی خود مهم بود، اما این دستاوردها هم پس از مدتی به دلایل مختلف، از استبداد داخلی و ارتجاع گرفته تا دخالت خارجی از دست رفت. پس از آن بار دیگر با اشغال ایران در جنگ جهانی و سپس روی‌کارآمدن رضاخان، استعمار و استبداد بر ایران خیمه زدند.

ظهور مصدق در سپهر سیاسی ایران در چنین شرایطی روی داد و فعالیت‌های او برای مردم ایران یک معنی بیشتر نداشت و آن برگرداندن حق حاکمیت ملی به آنها بود. اهمیت مصدق دقیقاً در همین نقطه مشخص می‌شود. مصدق در زمانی حرف از ملی‌کردن صنعت نفت ایران زد که مردم از نومیذی، حرف‌های نادرستی چون «در این کشور بی‌اجازه انگلیس نمی‌توان آب خورد» را باور می‌کردند. مصدق دربرابر استعمار ایستاد و امید را به مردم بازگرداند. باید تصور کرد مصدق تنها برای افزایش چند شلینگ حقوق نفتی ایران دربرابر انگلیس قرار گرفت بلکه باید پذیرفت او آرمان بزرگ‌تری داشت؛ آرمان دادن حق حاکمیت ملی به ملت که پیش‌نیاز ه‌روگنه توسعه‌ای است. استنادی مصدق، امید و اعتمادبه‌نفس را در ایرانی‌ها زنده کرد. این امید و اعتمادبه‌نفس به

مدت دو قرن در ایران گم شده بود و این مصدق بود که آن را به مردم برگرداند. مصدق البته امروز مخالفان زیادی دارد. برخی حتی او را به خیانت متهم می‌کنند. این مخالفان باید پاسخ یک سؤال را بدهند؛ چه چیزی پس از گذشت ۶۰سال نام مصدق را زنده نگه داشته‌است؟ به نظر من مصدق به نیاز دورانی پاسخ داده بود. او این امید را در دل ایرانی‌ها شعله‌ور کرد که می‌توانند کشورشان را بدون سلطه خارجی اداره کنند.

شعله‌ورکردن این امید، افتخار کمی نیست.

البته این تنها اقدام افتخارآمیز دکتر مصدق نیست. در کنار این باید به زادکردن اقتصاد ایران از وابستگی به نفت برای اولین‌بار در تاریخ معاصر این سرزمین اشاره کرد. این اقدام منجر به بازسازی بنیان‌های تولید از یک سو و استقلال جامعه مدنی از رانت‌های اقتصادی و نفتی از سوی دیگر شد.

همه اینها یک پیامد بیشتر نداشت و آن تحکیم پایه‌های دموکراسی در ایران نبود. در زمان دکتر مصدق برای اولین‌بار تراز بازرگانی ما به‌نفع صادرات تولیدات داخلی چرخید. متأسفانه عمر دولت مصدق کوتاه بود ولی می‌توان مطمئن بود اگر او با کودتای ۲۸ مرداد از میدان سیاست کنار گذاشته نشده بود، اقتصاد ما می‌توانست به تولید داخلی متکی شود و از وابستگی به نفت برهد. اگرچه ملی‌کردن صنعت نفت از سوی دکتر مصدق برای برخی دولتی‌کردن نفت معنا گرفته است ولی باید جواب این افراد را قاطعانه داد و گفت مصدق نفت را ملی کرد و نه دولتی، که این همان بازگرداندن حق حاکمیت ملی به مردم بود. مصدق از نظر من یک سوسیال‌دموکرات بود که در عین توجه به عدالت اجتماعی و انجام اقداماتی نظیر دادن ۲۰درصد از حق مالکانه سلاکان به مردم و نیز راه‌اندازی نظام تأمین اجتماعی برای کارگران، به دموکراسی هم معتقد و پاینده بود و همه اقدامات او برای رسیدن به جامعه مدنی واقعی بود.

مهدی دهقان: دیروز اتاق بازرگانی ایران محل برگزاری همایشی با عنوان همدلی و هم‌زبانی، رونق اقتصادی و اشتغال بود. بسیاری از سخنرانان بر همدلی و هم‌زبانی تأکید کردند؛ مشاور اقتصادی رئیس‌جمهور، وزیر اقتصاد و رئیس اتاق بازرگانی ایران حل مشکلات فعلی را در گرو همدلی و هم‌زبانی دولت و بخش خصوصی عنوان کردند. هرچند مرور مشکلات اقتصادی فعلی کشور مهم‌ترین نکته سخنرانی‌شان بود. طب‌نیا، از تصدی‌گری دولت در بخش‌هایی که نباید حضور می‌داشت، انتقاد کرد و نسبت به بزرگ شدن دولت هشدار داد. نیلی، کانون همه شوک‌ها را نظام بانکی دانست و در توضیح آن سخن‌ها گفت. سیف هم که می‌گفت بانک‌ها بیش از هدف‌گذاری‌های انجام‌شده وام داده‌اند و به رقمی حدود ۳۴۰ هزار میلیارد تومان اشاره می‌کرد که از این بابت همیشه هم مورد انتقاد تولیدکنندگان بوده‌اند. در همایش دیروز از نویودن ۳۰ درصد تسهیلات بانکی به تولید برده برداشته شد که رقم ۳۴۰ هزار میلیارد تومانی تسهیلات اعطایی در سال گذشته را با چالش جدی مواجه می‌کند.

طب‌نیا، وزیر اقتصاد:

نقش دولت در تولید روز بروز ضعیف‌تر شده

نفتی‌بودن اقتصاد و وابستگی به درآمدهای نفتی، باعث ناکارآمدی بخش خصوصی و دولتی شده است برای اینکه توانیم ظرفیت‌های شغلی را افزایش دهیم، چاره‌ای جز توانمندسازی دولت و بخش خصوصی نداریم. با ارزیابی اقتصاد کشور در دهه‌های گذشته، به‌وضوح متوجه یک موضوع اصلی می‌شویم و آن بزرگ‌ترشدن دولت است. در سال ۵۷، نسبت هزینه‌های دولت به تولید ناخالص داخلی ۲۸ درصد بود، این درحالی است که سال قبل، این رقم بیش از ۴۰ درصد بود و اکنون این روند به صورت نزولی ادامه پیدا کرد و در سال ۹۳، به ۱۵٫۵ درصد رسید. این آمار به این معنی است که نقش دولت در تولید روزبروز ضعیف‌تر شده است و از سوی دیگر حوزه بنگاه‌داری و اقداماتی که وظیفه دولت نیست، سبب شده است بدنه دولت بزرگ‌تر شود، تاجایی‌که نسبت هزینه‌های دولت در بودجه کل کشور، از جمله بودجه شرکت‌های دولتی به تولید ناخالص داخلی در سال ۹۱ به ۷۹ درصد، در سال ۹۲ به ۷۷ درصد و سرانجام به ۶۵ درصد در سال ۹۳، کاهش پیدا کرده است. درست است که در دو سال اخیر شاهد کاهش این روند بودیم، اما باز دخالت دولت در بنگاه‌داری بسیار بالاست. اگر خواهان این هستیم که توان تروت‌آفرینی کشور را ارتقا دهیم و به رشدی مستمر و پایدار دست پیدا کنیم، راهی جز تقویت بخش خصوصی و بهبود محیط کسب‌وکار نداریم. در کشور ما اگر بخش خصوصی قصد راه‌اندازی یک کسب‌وکار را داشته باشد باید مجوزهای بسیار زیادی از ارگان‌های مختلف اخذ کند. اکنون برای تسهیل صدور مجوز سامانه‌ای راه‌اندازی شده است که تاکنون هزارو ۷۰۰ مجوز در این سامانه ثبت شده است. برآورد شده رقم بدهی دولت ۲۵۰ هزار میلیارد تومان باشد، درحالی‌که هیچ دستگاهی تاکنون نتوانسته برآورد دقیقی از این رقم داشته باشد و هنوز کسی نمی‌داند صورت واقعی این رقم چقدر است؟ دفتری در خزانه برای محاسبه بدهی‌های دولت تشکیل شده است و در کلام بعدی

اقتصاد

طب‌نیا:

۱۵۰ هزار میلیارد تومان؛ بدهی‌های قطعی شده دولت

به‌دنبال برآورد دقیقی از میزان بدهی‌های دولت هستیم، این در شرایطی است که تاکنون براساس حسابرسی‌های صورت‌گرفته، ۱۵۰ هزار میلیارد تومان از این بدهی‌ها قطعی شده است. دولت گذشته ۸۰۰ میلیارد دلار درآمد نفتی و ۱۵۰ هزار میلیارد تومان درآمد از محل فروش دارایی‌های خود داشته است، در حالی‌که بدهی‌های بسیاری به‌جا گذاشته است و هم‌اکنون مسکن مهر، به‌عنوان یک گرفتاری در دولت مطرح است. پایه پولی کشور حدود ۵۰ هزار میلیارد تومان بوده در حالی‌که ۴۵ هزار میلیارد تومان، صرفاً بابت مسکن مهر به آن اضافه شده که این معادل پول چاپ‌شده در تمام تاریخ ایران است. ۸۰ درصد منابع بانکی قفل است و بانک مرکزی با مؤسسات مالی غیرمجازی مواجه است که بدون کوچک‌ترین مجوزی شروع به فعالیت کرده‌اند، درحالی‌که تأسیس یک ماست‌بندی هم نیاز به مجوز دارد. برخی از این مؤسسات، پنج هزار، ۱۲ هزار و حتی ۱۰ هزار میلیارد تومان از مردم دریافت کرده‌اند و هم‌اکنون که با ورشکستگی مواجه شده‌اند، بانک مرکزی باید مشکل آنها را حل کند. یکی از بیمه‌ها هزار میلیارد تومان از منابع مالی مردم را در کسب‌وکار شخصی خود هزینه کرده است.

با هنر، نایب‌رئیس مجلس:

نگران اقتصادی از لغو تحریم هستیم

نفتی‌بودن آزاد در جامعه را باید پاس بدریم و فرهنگ این امر در جامعه ترویج شود. اگر اهل گفت‌وگو نباشیم، همدلی و هم‌زبانی در حد شعار باقی می‌ماند.

عملکرد ۳۵، ۳۶ سال گذشته در اقتصاد کلان به‌هیچ‌عنوان قابل دفاع نیست. شاخص‌های اصلی اقتصادی ازجمله رشد اقتصادی، نرخ اشتغال و غیره نتنها افتخارآمیز نیستند، حتی بعضاً قابلیت عرضه و ارائه نیز ندارند. در ایران چه دلار داشته باشیم، چه نداشته باشیم، بازهم گرفتاریم. تجربه نشان داد ما اگر صد میلیارد دلار هم داشته باشیم گرفتاریم و با درآمد ۱۰ میلیارد دلاری هم باز به شکلی دیگر گرفتار بودیم. برخی ساختارها به‌گونه‌ای است که اگر امور به بخش خصوصی واگذار شود، گرفتار می‌شویم و اگر ندهیم به‌نوعی دیگر گرفتار خواهیم بود. دولت یازدهم باید برخی اصلاحات را در سیاست‌های کلی اعمال کند تا دولت‌های بعدی نیز با مشکلات فعلی روبه‌رو نشوند. در سیاست‌های برنامه ششم، نقاط بلندمدتی را هدف قرار داده‌ام، برای نمونه از جمله بودجه‌های دولتی به بخش خصوصی به ایجاد یک کمپانی نفتی کمک کند. ۱۲۰ سال سابقه نفتی داریم، ولی هنوز کمپانی نفتی بخش خصوصی در کشور وجود ندارد و شرکت ملی نفت همه‌چیز را قبضه کرده است.

شافعی، رئیس اتاق ایران:

دولت در دام گروه‌های خاص نرفتند

دولت نباید در دام گروه‌های خاص ذی‌نفع بیفتد و باید صدای همه گروه‌ها را در اقتصاد کشور گوش کند. بخش خصوصی زیر سایه سنگین اقتصاد دولتی و شبه‌دولتی قرار گرفته‌است. تجربیات نشان داده است که اتکا به بنگاه‌های دولتی برای ایجاد اشتغال و سرمایه‌گذاری مولد نتوانسته جایگزین پایگاهی در مقابل بنگاه‌های خصوصی باشد. برای خروج از رکود و رسیدن به رشد پایدار باید شرایط فعلی تغییر کند. ما نیازمند سرمایه‌گذاری بیشتر

۳- وزرای رفاه بر حسب وظیفه ذاتی شان، مسئول بهبود وضعیت رفاهی مردم هستند و طبیعی است که هیچ وزیر رفاهی تمایل ندارد مسئولیت گرفتن پول از مردم یا حذف یارانه برخی افراد را بپذیرد. اما باید به این واقعیت توجه کرد که به بخش خصوصی و شبه‌دولتی اجازه نمی‌دهیم و اصلاح شیوه فعلی پرداخت یارانه‌ها را گامی مهم به سوی ارتقای سطح عدالت اجتماعی می‌دانیم. براساس درک خویش از ماموریت حرکت در راستای تحقق عدالت و البته به موجب تکلیف قانونی، از تلاش پرمخاطره و نیازمند شجاعت سیاسی برای اصلاح نظام یارانه‌ها و هدفمندکردن واقعی آن استقبال کرده‌ام. من به‌خوبی آگاهم این تصمیمی شجاعانه و نیازمند کار صادقانه است.

۴- علاقه‌ای به نقد عملکرد گذشته‌گان نداریم، اما

نی‌توان از این مسئله چشم‌پوشی کرد که ما در دام مسیری طی شده هستیم و باید مسئولیت کم‌کاری و کار نادرستی را که انجام داده است، بپذیریم. باید طرح هدفمندکردن یارانه‌ها از ابتدا به‌درستی و براساس استحقاق و نیاز افراد و اقشار انجام می‌شد. ناتوانی در انجام این کار سبب توزیع یکسان یارانه‌ها میان همگان شد و امروز باید این مسیر اصلاح شود. یارانه‌ها در هیچ جای جهان یکسان بین همه توزیع نمی‌شود و اصرار بر ادامه وضع فعلی با توجه به وضعیت فعلی کشور قابل دفاع و در راستای سیاست‌های اقتصاد مقاومتی نیست.

۵- واقعیت این است که اصلاح نظام هدفمندی یارانه‌ها و حذف غیرنیازمندان، علاوه بر آنکه فعالیتانی اقتصادی است، اقدامی اجتماعی نیز به شمار می‌رود.

بخش خصوصی و کاهش اتکای نفتی، تنوع صادرات و افزایش بهره‌وری بنگاه‌ها هستیم که در اقتصاد مقاومتی بر آن تأکید شده است. بخش خصوصی با چالش‌های متعددی در اقتصاد کشور روبه‌رو است. بخش خصوصی ما ناتوان بوده و سایه اقتصاد دولتی و شبه‌دولتی را بر سر دارد به‌طوری‌که بنگاه‌های کوچک و متوسط در جنبه‌ر خمودگی قرار گرفته‌اند و امکان رشد آنها وجود ندارد. انسجام اجتماعی به دلیل تضعیف طبقه متوسط، شکسته شده است. ضعف اعتماد دولت به بخش خصوصی خدمات بی‌کیفیت و نابرابر، اقتصاد تک‌محصولی، ارتقای کند فناوری و سرمایه‌های ضراریتی، شرایط حضور و سرمایه‌گذاری بخش خصوصی را سخت کرده است. برای تحقق شعار سال، باید اتفاقات جدیدی بین دولت و بخش خصوصی بیفتد.

نهادن‌دان، رئیس دفتر رئیس‌جمهور:

صندوق‌های ذخیره به خزانه دوم تبدیل شدند

گفت‌وگویی آزاد در جامعه را باید پاس بدریم و فرهنگ این امر در جامعه ترویج شود. اگر اهل گفت‌وگو نباشیم، همدلی و هم‌زبانی در حد شعار باقی می‌ماند.

نیلی، مشاور رئیس‌جمهور:

کانون همه شوک‌ها، نظام بانکی

سال‌های ۹۱ و ۹۲، اقتصاد در زمینه ارز با بحران مواجه و در کنار آن با رکود تورمی روبه‌رو شد که مشکلات ساختاری بلندمدت، نحوه مدیریت در دوران وفور درآمدهای نفتی و تحریم نیز از دیگر عوامل بحران اقتصادی بود. اما در سال اخیر شاهد بازگشت آرامش، انضباط پولی و تسهیل روابط خارجی و افزایش بودجه عمرانی در اقتصاد بودیم. حجم نرخ تورم و ادامه روند روبه‌رشد اقتصادی بودیم. حجم واردات در سال‌های ۸۴ تا ۹۲ حدود ۷۱۸ هزار میلیارد تومان بود و از سوی دیگر حجم مخارج دولت در قالب هدفمندی یارانه‌ها و هزینه جاری افزایش پیدا کرد که این عوامل سبب شد تا پیامدهای آن حجم بالای سرمایه‌ها به سمت بخش‌های غیرتجاری و مسکن سوق پیدا کند. در مورد چشم‌انداز حل مسائل نظام بانکی، آنچه که مربوط به تحریم‌هاست، امیدواریم با بهبود شرایط اقتصاد، مسئله مطالبات معوق روند خوبی را دنبال کند تا منابع بانکی برای ارائه تسهیلات و ارتباط آن با جهان اصلاح شود.

ادامه در صفحه ۵

یادداشت	
تصمیم شجاعانه و کار صادقانه علی ربیعی . وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی ما معتقدیم عادلانه نیست کارگران، کارمندان، ازکارافتادگان، روستاییان و سایر اقشار ضعیف به اندازه گروه‌های برخوردار اقتصادی، از یارانه مستقیم برخوردار شوند. هدف نهایی این رویه و اصلاحات، تحقق عدالت اجتماعی و مقابله با فقر است. «عدالت اجتماعی توسعه‌گرا»ست، ما در این مسیر متکی به تکلیف قانونی و همچنین سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی ابلاغ‌شده از سوی مقام‌معهظم‌رهبری هستیم. بند ۴ سیاست‌های اقتصاد مقاومتی «استفاده از ظرفیت اجرای هدفمندسازی یارانه‌ها در جهت افزایش تولید، اشتغال و بهره‌وری، کاهش شدت انرژی و ارتقای شاخص‌های عدالت اجتماعی» را تصریح می‌کند. ۶- بررسی‌های کارشناسان نشان می‌دهد اقشار کم‌درآمد، بیش از سایر اقشار از ادامه وضعیت موجود پرداخت یارانه محتمل هزینه می‌شوند. باید توجه شود که از سال ۱۳۸۹ به این سو تنها در طرح‌های عمرانی کشور، ۵۰۰ هزار نفر شغل خود را از دست داده‌اند و این نتیجه فشار هزینه پرداخت یارانه‌های نقدی بر منابع عمرانی است. هزینه یارانه‌های نقدی در سال جاری بیش از دو برابر بودجه طرح‌های عمرانی کشور خواهد بود. استمرار این وضعیت به معنای افزایش بیگاری جوانان یک کشور است که به طور قطع مورد نظر مردم خوب ما نیست. اصلاح هدفمندی و حذف غیرنیازمندان حرکت به سمت مسیری است که جلوگیری از ریزش مشاغل فعلی را تضمین نماید. به علاوه، فشارهای تورمی ناشی از کسری بودجه را تعدیل کرده و در نهایت به نفع همه ملت ایران است. ۷- در این میان و در مسیر اجرای طرح حذف یارانه	

غیرنیازمندان، امکان بروز خطای نوع اول (شمول افرادی که باید حذف شوند) و خطای نوع دوم (حذف افرادی که نباید حذف شوند) وجود دارد. با درنظرداشتن این موضوع در چند ماه گذشته، مطالعات دقیق کارشناسی صورت گرفته است تا در فرایند حذف اقشار غیرنیازمند کمترین خطا و اشتباه رخ دهد، اما بروز خطا و اشتباه در این مسیر اجتناب‌ناپذیر است، بنابراین متواضعانه از مردم عزیز درخواست دارم اشتباهات احتمالی در هنگام اجرای طرح را با سعه صدر تحمل کند و مطمئن باشند تمهیدات لازم برای رسیدگی به شکایات در نظر گرفته شده است. ما خود را متعهد می‌دانیم که پس از ثبت اعتراض از طریق سامانه ۱۰ ir.yaraneh۱۰ (موضوع کمیسیون ماده ۱۰ قانون هدفمندکردن یارانه‌ها) حداکثر تا ۱۵ روز پاسخ‌گوی شهروندان باشیم.

۸- نکته آخر اینکه، اصلاح نظام یارانه‌ها تصمیمی شجاعانه و تحقق آن نیازمند فعالیت صادقانه است. ملت‌ها و دولت‌ها با گرفتن تصمیم‌های دشوار و اصلاح مسیرهای اشتباه خود، رشد می‌کنند. شایسته آن است همه ما به منافع درازمدت و مصلحت جمعی همه ایرانیان و نسل‌های آتی بپندیشیم. اطمینان دارم در این راه همه مردم باور دولت بوده و دولت‌مردان منتخب خود را یاری می‌دهند. ما در کنار یکدیگر قادریم نظام یارانه‌ها را اصلاح کرده و کشور را به سمت آینده‌ای بهتر هدایت کنیم. تاریخ دربار همه ما قضاوت خواهد کرد. کاری کنیم فرزندان ایران شجاع‌ت‌امان را ببینند و صداقت‌امان را دوست بدارند، شجاعت در اخذ و اجرای تصمیمی که می‌دانیم به نفع مصلحت درازمدت کشور و مردم است و صداقت در بیان آنکه مسیر گذشته طرح هدفمندی یارانه‌ها اشتباه بوده است و امروزه جز از راه همدلی و هم‌زبانی نمی‌توانیم مسیر اشتباه گذشته را اصلاح کنیم.

رشد کم‌رق شاخص

عنوان شاخص	مقدار	تغییر
کل	۶۳۵۲۰۸	۵۷۰۷
۳۰ شرکت بزرگ	۲۹۱۳۸	۴۰۵
آزاد شناور	۷۲۹۰۷۴	۲۵
شاخص قیمت	۲۶۹۷۷۹	۲۴۵
شاخص کل (هم‌وزن)	۹۸۷۳	-۰٫۷
شاخص قیمت (هم‌وزن)	۸۹۵۹۷	-۰٫۶

● **شرق:** رشد اندک شاخص کل بورس اوراق بهادار تهران واکنشی خفیف نسبت‌به سخنان وزیر اقتصاد، مبنی‌بر حمایت بانک‌ها از بازار سرمایه و افزایش دامنه نوسان، توقف عرضه‌های اولیه و انتشار مستقیم اطلاعات در کدال، بود. به‌این‌ترتیب بورس تهران در معاملات دومین روز هفته، رشد کم‌رقمی را تجربه کرد و با ۵۷ واحد افزایش، به ۶۲هزارو ۵۲۲ واحد رسید، اما در مقابل تأثیر شدید کمبود نقدینگی میان سهام‌داران را به‌خوبی می‌توان از کاهش ارزش و حجم معاملات متوجه شد. محمد شکری، تحلیلگر بازار سرمایه، به «شرق» گفت: سخنان علی طب‌نیا و محمد فطانت، مبنی‌بر حمایت از تالار شیشه‌ای موجب شد از فشار فروش میحانی سهام‌داران کاسته شود. این را هم باید در نظر داشت پس از ریزش قابل توجه قیمت سهام‌ها، بازار به تعادلی هرچند لغزان دست باید. به گفته وی، قیمت سهم‌ها در بازار اکنون، در کف خود قرار دارد و حتی کمتر از ارزش ذاتی آنها قلمداد می‌شود. در چنین شرایطی کوچک‌ترین حمایتی از بازار، به‌نفع بورس تمام خواهد شد، اما باید دید بانک‌ها به وعده خود مبنی‌بر تزریق نقدینگی عمل خواهند کرد یا نه. به‌این‌ترتیب در بازار دیروز افزایش سهم سالی منابع الزامی است. هدف‌گذاری در ۹۳، رشد ۲۵ تا ۲۵ درصدی در نقدینگی بود، اما آمار نشان می‌هد در سال گذشته نقدینگی با ۲۲٫۳ درصد رشد، به ۷۸۲ هزار میلیارد تومان رسیده است. ۳۴۰ هزار میلیارد تومان تسهیلات سال ۹۳ بوده و ۳۰ درصد تزریق آن جدید بوده که این رقم را قبول داریم، اما تمام ۷۰ درصد مطالبات معوق نبوده است.

دلار شل کرد

ارز +	قیمت (تومان)	تغییر
دلار آمریکا	۳۲۲۹۹	↓
یورو	۳۷۷۷	↓
پوند	۵۱۹۱	↓
درهم	۹۰۵	↓

● **شرق:** بازار ارز به روال یک‌ماه گذشته، آرام و خسته حرکت می‌کند. نوسان‌های بازار به حداقل رسیده است و بیشترین میزان آن در حد ۲۰ یا ۳۰ تومان است. دلار دیروز با دو نرخ متفاوت معاملات خود را آغاز کرد. هر دلار معروف به دلار بانکی، اول صبح سه‌هزارو ۳۱۰ تومان معامله شد و با انجام معاملات بیشتر تا سه‌هزارو ۲۹۶ تومان پایین آمد، اما در دقایق پایانی بازار، قیمت هر دلار بانکی بر سه‌هزارو ۲۹۹ تومان تثبیت شد. هر دلار آزاد هم، اگرچه مانند دلار بانکی در آخر بازار با افت قیمت مواجه شد، اما قیمت‌های متفاوتی را تجربه کرد. آغاز معاملات دلار آزاد با نرخی حدود سه‌هزارو ۳۱۴ تومان بود، اما به اصطلاح بازاریبان، دلار بعداً شل کرد و آخرین قیمت آن سه‌هزارو ۳۰۶ تومان ثبت شد. یورو نسبت‌به روز یکشنبه، ۱۱ تومان افزایش قیمت داشت و هر یورو در بازار دیروز تهران به مبلغ سه‌هزارو ۷۷۷ تومان معامله شد. هر پوند، اما ریزشی در حدود ۱۵ تومان داشت که این ریزش باعث شد این ارز دیروز به مبلغ پنج‌هزارو ۱۹۱ تومان معامله شود. درهم امارات هم افت قیمت را در بازار دیروز تجربه کرد و از ۹۰۷ تومان روز یکشنبه، به ۹۰۵ تومان در بازار دیروز رسید.

تثبیت سکه گرمی

طلو سکه +	قیمت	تغییر
طرح جدید	۹۴۷۰۰۰	↓
طرح قدیم	۹۴۶۵۰۰	↓
نیم	۴۷۹۰۰۰	↓
ربع	۲۷۱۰۰۰	↓
گرمی	۱۸۲۰۰۰	–
گرم ۱۸ عیار	۹۷۲۱۲	↑
اونس + (دلار)	۱۲۲۷	↑

● **شرق:** دیروز اونس طلا در بازارهای جهانی، پنج دلار افزایش یافت و به هزارو ۲۳۰ دلار رسید. سکه هم به تبعیت از دلار قیمت طلا، سیر صعودی در پیش گرفت. هر سکه طرح جدید، صبح دیروز ۹۵۲ هزار تومان معامله شد که با توجه به بسته‌شدن بازار در روز یکشنبه، سه هزار تومان افزایش قیمت داشت. مصطفی قدرتی، معامله‌گر ارز و سکه، در گفت‌وگو با «شرق» از ریزش قیمت‌ها در ادامه خبر می‌دهد: آخر وقت بازار دیروز اونس طلا با ریزش هفت لاری مواجه شد. دلار هم در بازار داخلی نسبت به اول صبح دیروز با افت همراه شد. این دو باعث شدند تا سکه‌ها نیز با افت قیمت همراه شوند. قیمت هر سکه طرح جدید بعد از این اتفاقات ۹۴۷ هزار تومان پایین آمد که نسبت به آخر وقت روز یکشنبه، دو هزار تومان کاهش قیمت نشان می‌دهد. این چندروز نه‌تنها حباب سکه شکسته، بلکه هر سکه به مبلغ چهار هزار تومان پایین‌تر از ارزش ذاتی خود معامله شد. در بازار دیروز، سکه‌های نیم و ربع هریک حدود هزار تومان نسبت به روز یکشنبه افت قیمت داشتند اما هر سکه گرمی بدون تغییر قیمت معامله شد. هر گرم طلا ۱۸ عیار نیز نزدیک به ۴۰۰ تومان گران‌تر معامله شد.